

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Baltazár Dezső diadalutja

A püspök elmondta programbeszédét

A nyirbátori választókerület ünnepe

Debrecen, augusztus 4.

Baltazár Dezső nem tartozik egyik meglevő politikai párthoz sem. A nemzeti munkapárthoz sem. Ezt ő maga jelenti ki a programbeszédjében, amely azonban, ellenére minden pártonkívüliségnek, szintelennek egyáltalában nem mondható. Ez a beszéd színes és tartalmas. Egy tiszta elmének, egy minden tekintetben független és gazdag léleknek tiszta világos fejtegetése s pártokon felül álló hatalmas kritikája ez az egész programbeszéd, mely írásműnek megkapó és gondolkodásra ébreszt.

Baltazár úgy érzi, úgy látja, hogy az utóbbi esztendőök során romlásnak indult a magyar közélet. Körülöttünk ég a kerítés, vérben és lángban állanak az országok, minden pillanatban ránk szakadhat egy nagy európai háború réme, de azért mi egy mással civódunk, gyűlölködünk, ami kis erőnk van, a visszavonás meddő tűzében égetjük el azt is. S az a legszomorubb, hogy éppen maguk a törvényhozók, akik a törvénytisztelet és rend őreiként volnának állítva, maguk izgatnak a törvények ellen, s a maguk kezében helyesnek tartanak minden nevetséges, felforgató, romboló, erőszakos és végzetes eszközt pusztán csak arra a célra, hogy az elveszített hatalomra vissza jussanak. Törvényhozók adnak példát az alsóbb néprétegeknek arra, hogy miképpen szabad semmibe venni és hogy miképpen szabad féktelen szájjal gyalázní, becsületben sérteni, rágalmazni mindenkit, aki más nézeteket vallva a féktelen szájaknak utjukba kerül.

Ezeket a szomorú állapotokat rajzolja meg Baltazár Dezső programbeszédében, s bizony nem esik messze az igazságtól, mikor azt mondja, hogy ahol minden ilyesmire, felülről adnak példát: ott a közrend, közérkölc és közsabadság, s vele az ország léte is ijesztő lejtőre kerül. Romlásnak indult a magyar... Ebből a romlásnak indultságából csak az uralkodópárt, a nemzeti munkapárt közjogi politikája vezethet vissza, mely a maga teljes őszinteségével, a parlamenti rend helyreállításával, az alkotó munka vezérgondolatával a nemzeti tekintély fenntartásával vezérének kortársait messze felülhaladó nagyságával, önfeláldozó hazafiasságával, vaskezével, tiszta jellemével minden tárgyilagosan gondolkozó embernek imponál.

Ezeket most nem mi mondtuk. Egy tárgyilagosan gondolkodó ember. Baltazár

püspök mondotta Nyirbátorban. Az a Baltazár, aki nem tartozik egyik politikai párthoz sem, noha, amint mondja, politikai multja és eszményei a függetlenségi párt-hoz vonzanak. Ámde hol van ma az a függetlenségi párt, amelyhez ő ragaszkodhatnánk? A mai függetlenségi pártok már nem negyvennyolcasok többé. Csak jelszavak alapján verődtek össze és legföljebb „alkalmi negyvennyolcasok”. Baltazárnak nem kell az ilyen alkalmi negyvennyolcasok, nem kell az ő hatalomrassomjasságuk, izgatásuk, lázításaik és gyűlölködésük. Annál kevésbé kell neki az alkalmi függetlenségi pártok tejtestvére: a néppárt, mely minden pártja, csak a népe nem. De az Andrassy-féle alakulás sem kell, mely Baltazár szerint nem egyéb, mint jóhiszemű emberek fogdosása olyan célra, amivel maga a vezér sincsen egészen tisztában. Baltazárnak meg az országnak is évtizedek okos, böles, békés következetes munkája kell. Olyan munka, melynek nyomán szellemi emelkedés, erkölcsi tisztulás, nemzeti öntudat, s anyagi megerősödés fakad.

Baltazár nem kormánypárti ember. Önálló és független mindenben, s ha mégis így beszél, az csak ismételt bizonyossága annak, hogy tárgyilagosan gondolkodó emberek szemében, mai viszonyaink közt nincs az országban helyesebb politika, mint a nemzeti munkapárté.

És tegnap a nyirbátori kerület választópolgársága minden ténykedésével ünnepies formában vallomást tett arról, hogy megértette Baltazár Dezső dr. szavát, lelkének megnyilatkozását. A körülete zugó, harsogó éljenzés, a gyújtó lelkesedés, a forró szeretet, színes virágok és komoly szavak kiáltották feléje, hogy helyeslik, amit mond, hogy vele együtt éreznek, hogy szívesen követik azon az uton, amelyet ő kijelölt, ama cél felé, amely őt lelkesíti.

Végtelen lelkesedés fogadta Baltazár Dezsőt mindenütt s a feléje kiáltott éljenzés, a lábaihoz dobott rózsák azt beszélték, hogy az ő személyében, az ő igaz szavában megbíznak föltétlenül, hogy érzik, tudják az ő mondása a tiszta igazság, világos, mint a napsugár.

Igaz, meleg rokonérzés, nagyon sok szeretet, hit, bizalom fakadt minden szava után s ezeket az érzéseket, ezeket a megnyilatkozását csak diszesebbé, színesebbé tették a nők, a virágot, mosolygást szóró nyirbátori nők. Győzelmes hadvezér, dia-

dalmas volt a népszerűség, amelynek fénypontja Baltazár Dezső dr. programbeszéde volt, amely nemcsak a nyirbátori-aknak, de az egész országnak szólt. Súlyossá, jelentőssé tette azt elmondójának személye, a beszédnek tartalma, igazságai.

Nyirbátor felé.

Délben a 12 óra 5 perckor induló vonattal utazott el Baltazár Dezső dr. püspök Debrecenből Nyirbátorba, programbeszédének megtartására. Kíséretében igen sokan voltak, többek közt Degenfeld József gróf egyházkerületi főgondnok, Márk Endre udvari tanácsos, ügyvédi kamarai elnök, Kernhoffer József király tanácsos, F. Vargha Lajos nagyrabéi lelkész, egyházmegyei főjegyző és még számosan a debreceni egyházi és világi közélet kiválóságai közül, így Magoss György dr. városi főjegyző, Vargha Elemér dr. tanácsnok, Szabó Elek tb. tanácsnok és még igen sokan.

A Nyirbátor fel vezető ut valóságos diadalmenet volt, minden nagyobb állomáson nagy közönség várta a vonatot s mindenütt lélekemelő ünnepeket rendeztek annak öröme, hogy a püspök érintette a község határát.

Igy már az első állomáson Hajdusámsonban is nagy tömeg várta a pályaudvaron a befutó vonatot s a nép lelkesen éljenezte meg a vonat ablakánál megjelenő püspököt.

Nyirmihálydi község állomásán gyönyörű lelkes ünneppel lepte meg a község népe az átutazó püspököt. Több száz főnyi lelkes választóközönség gyűlt össze, óriási nemzeti színű zászló alatt s egetverő éljenzés tört ki, amikor a vonat megállt a mihálydi-i pályaudvaron. Folytonos, zugó, lelkes éljenzés közben lépett le a vonat lépcsőin Baltazár Dezső dr. akinek lábai elé fehér ruhás leánykák virágokat szórtak.

A püspököt Molnár István református lelkész üdvözölte gyönyörű beszédben. Hangsúlyozta, hogy e község nem tartozik ugyan a választó kerületbe, de minden lakosa átérezte annak a nagy misszióknak horderejét, amelynek betöltése most Baltazár Dezső dr. püspök föladata. Éppen ezért kötelességének tartotta ez a község, hogy amikor a püspök az első szabolcsi kálvinista község határába érkezik, szeretetének, ragaszkodásának és iránta élő rajongó lelkesedésnek kifejezést adjon, amely bennünk mindenkor élt Baltazár Dezső dr. iránt.

Hosszu, lelkes éljenzés követte e szavakat s még a lelkesedés zugása közben lépett a püspök elé egy gyönyörű, kedves urileányka Ujjaluassy Eszter kisasszony, Ujjaluassy Dezső debreceni kir. ítélőtáblai bíró leánya s remek virágcsokrot nyújtott át sikerült, szép beszéd kíséretében Baltazár Dezső dr. dr. dr.

Baltazár Dezső dr. meghatottan, néhány szóval mondott köszönetet az üdvözlésért és a lelkes fogadtatásért, majd amiatt érzett örömeinek adott kifejezést, hogy látja: az ő hívei megértik vállalkozásának intencióit.

Nagy hatást keltett, amikor F. Vargha Lajos nagyrabéi lelkész a vasuti kocsi ablakából egy maga költötte kortesverset olvasott föl, amelynek ez a refraine:

Laehne Hugó nem kell nekünk!
Baltazár lesz a követünk!

A vonat tovább robogott s a kerekek egyhangu zakatolásába még percekig belezugott a mindinkább távolabb maradó nyír-mihálydiak éljenzése, lelkes kiáltása:

— Éljen Baltazár püspök!

Nyír-bogát állomás következett, újabb lelkes tömeg, újabb ünneplés. A község választópolgárainak sokasága Baltazár-zászlókkal és Baltazár-tollakkal a kalapokon tolongott az állomáson.

Szilágyi Imre református lelkész intézett itt szép beszédet, Baltazár Dezső drt örömmel és lelkesedéssel üdvözölve, mint a kerület képviselőjelöltjét.

Amikor az éljenzéstől szóhoz juthatott, Baltazár Dezső dr. meghatva válaszolt az üdvözlésre. A szeretet jegyében indult meg — ugymond — mostani utjára. Ezt a szeretetet pedig kiterjeszti azokra is, akik más politikai irányt szolgálnak, mert hiszen ők is magyarok.

Lelkes éljenzés közben indult meg a vonat Nyírbátor felé, ahova délután három órakerkezett meg Baltazár Dezső dr. és kísérete.

A fogadtatás Nyírbátorban.

Nyírbátor állomás pályaudvarát és peronját beláthatatlan nagy néptömeg lepte el. Virágoktól, zöld galyaktól, Baltazár Dezső dr. nevével ékesített lobogóktól, Baltazár-féle vörös kortestollaktól tarkállott a hatalmas térség s gyönyörű, impozáns, színes eleven képet alkotott az egybesereglett sokaság. Példátlanul meleg fogadtatásban részesült itt a püspök, amikor egetverő éljenzés közben lépkedett le a vasúti kocsis lépcsőin.

Amikor nagysokára az ujra és ujra kitörő lelkes éljenzés zaja lecsillapult, előlépett Szabó Lajos nyírbátori lelkész a Baltazár-párt vezére s meleg szavakkal, szép üdvözlő beszédben mondta a kerület képviselőjelöltjének az Isten Hozott-at. Üdvözlő beszédeiben hivatkozott arra, hogy akik föl tudják fogni azoknak az okoknak a tisztaságát és nagyságát, amelyek Baltazár Dezső drt a képviselőjelöltség elvállalására indították, meg kell, hogy hajoljanak Baltazár Dezső dr. püspök hatalmas egyénisége és vállalkozása rugójának tisztasága előtt. Ők, a kerület választói jól tudják, hogy nagynevű képviselőjelöltjük elhatározása nemes indulatokból fakadt. Jól tudják azt is, hogy lelki nyugalmát áldozta föl, amikor eszméinek diadalra juttatása érdekében küzdelemben bocsátkozott. Nemes küzdelemben, nemes eszméiért, nagy idáljaiért.

Ujból fölhangzott a lelkesedés éljenzése s pár perc telt el, míg Baltazár Dezső dr. szóhoz juthatott. Köszönetet mondott a szeretettel teljes fogadtatásért, jelezte, hogy odabenn, annak helyén fogja részletezni, mi indította őt vállalkozására. Azzal a bátorsággal jött ide, amely az igazság szolgálatában nem riad vissza semmiféle veszélytől, nem retten vissza a céljai elé gördülő akadályoktól. Ügyének igazságába vetett szilárd hittel küzd eszméinek győzelméért, a tiszta igazságot, a világosságot hirdeti, amely nem tűr meg félremagyarázásokat, amely rávilágít arra az egyenes utra, amelynek végcélja: az emberiség boldogsága és a haza fölvirágozása. Szeretetet hozott magával s ezzel a szeretettel ölel magához mindenkit tekintet nélkül arra, hogy ki milyen politikának a hive, melyik vallásnak a követője.

Harsogó éljenzés, taps s a szeretet és tisztelet minden forró jele nyilatkozott meg a beszéd után Baltazár Dezső dr. iránt, aki óriási emberáradat közben, valóságos virág-esőben haladt el a pályaudvar előtti térségre, ahol a reá várakozó, gyönyörűen díszített négy lovas hintóba szállott. Ekkor megindult a tengernyi tömeg. Olyan menetben vonult be Baltazár Dezső dr. Nyírbátor főterére, amelyhez fogható díszeset, ünnepélyesen lelkesebbet ez a kerület még nem látott.

Az állomási épület előtt hatalmas, díszes diadalkapu állott ezel a fölírással: „Isten hozott!” A másik oldalán a diadalkapunak ez a fölírás állott: „A viszontlátásra!”.

Ez alatt vonult be a püspök és kísérete. Száztiz kocsit követte diadalutján Baltazár Dezsőt, az óriási tömeg pedig a gyalogjárókon és kocsiton mint élő mozgó-sorfal kísérte be a községbe. A díszes, óriási menetet hatalmas lovasbandérium zárta be, amely a kerület földműves ifjaiból alakult. Utközben folyton hangzott a lelkes kiáltás:

— Éljen Baltazár Dezső képviselőjelöltünk!

— Éljen Baltazár püspök!

A házak tetejéről Baltazár lobogók lengtek, ablakaikból a nők virágokat szórtak Baltazár felé, úgy hogy virágszönyegen haladt a püspök kocsija, amely az óriási tömegben csak lépésben tudott haladni s így történt, hogy az aránylag rövid utat egy fél óra alatt tudták csak megtenni.

A városháza előtt elterülő óriási térségen tizezret meghaladó tömeg helyezkedett el s viharzó lelkesedéssel, riadó éljenzéssel fogadta Baltazár Dezső drt, amikor a püspök az ott fölállított díszes emelvényhez ért.

Fél nyolc órakerkezett a kerület nagyünnepére.

Siposs Emil petneházi földbirtokos nyitotta meg lelkes szavakkal a nagygyűlést miután ragaszkodásuknak, szeretetüknek kifejezést adott, fölkerítte Baltazár Dezső drt, hogy mondja el programbeszédét.

Baltazár Dezső programja.

Percekig tartó taps, éljenzés köszöntötte a püspököt, amikor a szöszékre lépett. Hosszu várakozás után, míg lecsillapult a lelkesedés hangja, megszólalt Baltazár Dezső az ő férfias, szónoki szép hangján:

— Tisztelt Polgártársaim! Joggal teheti fel a kérdést mindenki, hogy mi vezethet, mi von engem akkor, amikor önöktől mandátumot kérek, az ország törvényhozásába? Azt hiszem, magyarázat nélkül is belátják, hogy *nem a képviselőséggel járó jogok, nem a képviselőség díze, méltósága vonnak engemet.* Hiszen püspöki állásom sokkal több jog forrását nyitja meg előttem, mint amennyit egy ilyen magamfajta szerény halandónak a vágya kimeríthet. Püspöki állásomnak a benne kifejezésre jutó isteni küldetés és ama szabad meggyőződésű emberek százezreinek bizalma, akik a lelki vezérség paizsára emeltek, sokkal több diszt és méltóságot ad, mintsem azon az országgyűlési képviselőség akár emelni, akár fényesíteni tudna csak egy vonalnyit is. Nem ezek vezetnek és vonnak, hanem a legnemesebb értelemben vett hazafiai kötelesség; *a hazának és a népnek az a szeretete,* amely a teher alá boldogan adja a vállat, a gyaláztatást dicséretszámba veszi, a küzdelemben és szenvedésben gyönyörűséget talál.

(A kötelesség szava.)

A közélet feldult képe, az önös érdek leplezetlen orcája, a gyilkolóság fajult politikai gyűlölködés méltán rettenthetnének vissza; de én azt tartom, hogy valamint az isten ott van legközelebb, ahol legnagyobb a veszély, úgy a közélet emberének is *akkor szól legszívesebben a kötelesség szava, amikor nagyra nőnek az árnyak,* amikor a közrend és békeség; a hazafiai kötelesség és felebaráti szeretet, a társadalmi és politikai élet erősségeinek és értékeinek megbecsülése, a hazának a sorsa szomoruan kezd hanyatlani, esteledni s az aláboruló éjszaka villámokkal jelenti be a közelgő vihart.

Sokáig néma szemlélője voltam a pusztulásnak. Fájó és aggódo, de szóvalan lélekkel néztem azt az óriási árnyatlatást, amibe a parlamenti fejetlenség behajította alkotmányunk legszentebb értékeit; *de mikor azt látam, hogy a kormány és király tényeivel szem-*

ben nem a nagyon is szükséges komoly, javító, építő bírálat, hanem a minden áron való kicsinylés, kötekedés, gyűlölködés állanak; a mikor azt láttam, hogy nem őszinte elvilláspontok, hanem a hatalomra jutás taktikai különbségei ütköznek egymással, mikor azt kellett látnom, hogy nem a haza, hanem az emberek hatalmának az érdeke az irányadó; mikor azt kellett látnom, hogy a parlamenti féktelenségből felgyújtott közélet szélsőségei már nemzeti létünk, történelmi folytonosságunk, mult dicsőségünk, jelen biztosságunk, jövő reménységünk legerősebb palládiumára; a szent koronának, a királyságnak intézményére is kezet emelnek; *akkor úgy éreztem, hogy eljött a kötelesség órája, leszállani az egyházi méltóság védett magaslatáról és beleadni magamat a sárt és sebeket termő küzdelemben;* úgy éreztem, hogy elhangzott a parancsszó mindazok számára, akik csak szeretni tudnak, hogy ezzel a szeretettel, mely nem jogot, hanem kötelességet, nem jutalmat, hanem áldozatot ismer, ezzel menjenek apostolkodni oda, ahonnan ezt a szeretetet, ezt az egyedüli építő és alkotó erőt száműzte a pártos gyűlölet.

(A pártviszály fertőjében.)

Népünk vergődik szegénységben, anyagi ereje roskadozik a magán- és közterhek sulya alatt, a mezőgazdaság kezébe a csapások koldusbotot adnak. Az iparos szegényedik, mert szegények a vevők. A kereskedőnek nincs mit közvetíteni. Máról holnapra emberek és intézetek anyagi szilárdasága omlik a válság porába. Benn az országban egész országárszak tekintetnek az elszakadás hiútlan vágyával a hitegető szomszédok felé. Körülöttünk ég a kerítés, vérben és lángban állanak az országok; minden pillanatban reánk szakadhat egy nagy európai háboru réme; de azért mi egymással civódunk, gyűlölködünk s ami kis erőnk van, a visszavonás meddő tüzeiben égetjük el azt is.

A szegény embertől megkövetelik, hogy a szájától elvett falat kenyert is áldozza fel a köznek; *de a politikai vezetők tusakodó lelkiük egy mécsvilágnyi lángját se akarják elvonnai a pártviszálytól* és oda áldozni a békeség oltárára. Az egyszerű polgártól elvárják, hogy kalapot emelve tegyen tisztességet a nagyságok előtt; de ők becsülmérik, szidják, gyalázzák, becsületében rombolják polgártársukat. A közönséges halandónak egy féllépésnyi kihágásért büntetést akasztanak a nyakába; de a törvényhozók megengednek maguknak, a maguk kezében helyesnek, tiszteletré méltónak, hazafias méltóságúnak tartanak minden gyermekes és neveléses, minden felforgató és erőszakos, minden romboló és végzetes eszököt. Higyjék el, tisztelt választó polgárok, hogy a példáknek az a sorozata, amellyel az utóbbi idők parlamenti eseményei olyan szomorú bőségben árasztották el az országot, bosszuló következményeivel könnyen fordulhat vissza a példaadók ellen.

Amely országban felülről adnak példát arra, hogy a polgártársaknak szabad féktelen szájjal gyalázzni, becsületében sérteni, rágalmazni egymást, szabad a törvényes felelősség ellen erőszakot szegezni; szabad a többség elvét semmibe véve, a kisebbségi élv veszedelmes tüzesóvját dobni bele minden gyűlésbe, amely határozatot hozni hivatott, ahol felülről adnak példát ilyenre: ott a közérköcs és közszabadság, sőt a közrend, személy és vagyontbiztosság, sőt az ország léte is ijesztő lejtőre került. Nem messze kell mennünk se az időben, se a térben, hogy történelmi bizonyosságát feltaláljuk ennek. Lengyelország romjai három részre szakadva gyászolnak e felett az igazság felett.

(Az elárult 48-as elvek.)

A 48-iki hagyományok szentek mindnyájunk előtt. Érintetlenségüket elismerte a korona, mikor a 67-es kiegyezést a jogfolytonosság aranyszálaival a 48-iki törvényekhez kötötte. Életbe átvitelük érdekében dolgozik

Hasznos tudnivaló, hogy vasutasoknak fényképes igazolványhoz szükséges :: :: fényképet 1 koronába számítja
Balkányi Antal fényképész, Piac-u. 46. (Békés Lajos mellett).

minden alkotmányos tényező és pedig ma már pártpolitikai különbség nélkül a fokozatosság elve szerint. *Abban a pillanatban, amikor a 48-as ellenzék, mint többségi párt a koalíció idején hatvanhetes kormány politikájának támogatására vállalkozott, amikor a maga embeivel a 67-es miniszteriumban képviseltette magát, tehát amikor kormánypárti és pedig 67-es kormánypárti lett, titkos tanácsosságot, Lipót-rendeket, delegációs elnökségeket fogadott el, abban a pillanatban, amint a függetlenségi pártok a 48-iki törvények egészének azonnali végrehajtását szegreaskasztották, tehát a fokozatos végrehajtás elvi alapjára átmentek, megszünt az a különbség 48 és 67 között, amelynek alapján közjogi politika elvi harcát lehetne vívni egymás ellen.*

A nemzeti függetlenség mint végcél, mint vezéricsillag, ott áll minden magyar ember előtt. De én ez alatt a függetlenség alatt nem a dinasztától, nem a tróntól való elszakadást értem. Magyarországot és a Habsburg dinasztit a nemzetközi szükség, történelmi fejlődés, kölcsönös érdek elemi ereje utalták s utalják egymásra. Együtt temetheti el őket valami európai földrengés vagy együtt vivhatnak ki diadalmos jövőt. A közös sors osztálya még a történelmi emlékek véres árnyain keresztül is tud annyit melegséget árasztani, amennyi a kölcsönös megbecsülés, szeretet és benső egyetértés megteremtésére elég. Ezen a meleg, termékeny erkölcsi talajon kell nekünk nemzeti függetlenségünket kiépítenünk. Nem mint vívmányt kell a koronától kieroszakolni, hanem eljön az a béke utján, anyagi, szellemi és erkölcsi erőink természetes következményeképpen, ami előtt tisztelettel fog meghajolni a főhatalom mindenkorai képviselőjének is. *Nem jelszavak alapján összeverbuvált, hatalomra szomjas, ugynevezett függetlenségi többség, nem alkalmi 48-asok kellene ehez, nem izgatás, nem lázítás, nem gyűlölködés, hanem munka. Évtizedek okos, bölcs, békés, következetes munkája s a munka nyomán szellemi emelkedés, erkölcsi tisztulás, nemzeti öntudat, anyagi erő.* Amikor a trón ilven oszlopokon nyugvó, egységes magyar nemzeti államra támaszkodhatik, akkor nem kell többé félni, ha akár az olasz, akár a nagy német, akár a nagy szláv irredenta idegen országok himnuszával tüntet a burg körül, mert a *monarkia súlypontja* az akaratában szabad, cselekedeteiben öntudatos, erejében és érzelmeiben. céljában és eszményeiben *uralkodójával egybeforrott Magyarország lesz*, amely Európa délkeletén, csak a korona és nemzet együttes javára enged a térképet megháborítani.

(Az 1848:XX.)

Az 1848-iki törvények végrehajtásának láncolatában most érkezünk el az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtásához. Benne van a kormány is, az ellenzéknek is a programjában. *Ennek a törvényeknek a végrehajtásával valósul meg a vallásfelekezetek közötti viszonzosság, egyenlőség és tünik el egy sötét darabja a kiváltságok ama rendszerének, amely miatt Magyarország egy századdal mindig elkésve sántikál a nagy nemzetek után.* A polgárok közötti egyenlőségnek minden vonatkozásban harcosa voltam mindig, az vagyok, az leszek a vallási egyenlőség tekintetében is, annyival inkább, mert a személyválogatást nem ismerő Istenség megsértésének tartom, ha az ő tiszteletét használják fel az emberek olyan különbségek és kiváltságok megállapítására, melyek a szeretet és testvériség kötelekeit szaggatják szíjjel. — Sokan szenzációs, rendkívüli kijelentéseket várnak tőlem a törvénnyel kapcsolatban. Hát megteszem. *En ennek a törvénynek a becsületos végrehajtását akarom.* Nem kell a törvényhez semmi magyarázat, beszél magáért világosan. „*Viszonzosság és egyenlőség*” önkormányzat és állami ellátás tekintetében a bevett vallásfelekezetek között válogatás nélkül, egyformán. Igazságot akarok; mert békeesség csak az igazság alapján lehet. Az igazságot pedig szeretnünk kell katolikusoknak, protestánsok-

nak, zsidóknak egyaránt; de szeretnünk kell egymást is, hogy ha közös Istenünket és közös hazánkat valóban szeretjük.

A magyar görög katolikus testvéreinknek általunk nagy lelkesedéssel támogatott vágya teljesült a közelmúltban, amikor ő felsége apostoli királyunk és a pápa hozzájárult a magyar görög katolikus püspökség felállításához. A püspöki székhely kérdése azonban még meg nem oldott dolog. Szerintem a történeti jog alapján és annál fogva, hogy a legtöbb hívővel rendelkező gyülekezetet illeti a püspökség, *Hajdudorog van az első helyen*, azonban, ha a hajdudorogi székhely bármi okból kiesnék a lehetőségek sorából, úgy *központi fekvésénél, kulturális intézményeinél és a gyülekezetek s a papok többségének óhajlásánál fogva csakis Nyiregyháza íohet számításhoz.* Ebben a törekvésükben görög katolikus testvéreimet úgy is, mint egyszerű polgár s — ha megtszítelő bizalmuk reám ruházza a kerület mandátumát — úgyis mint képviselő, lelkesen fogom támogatni.

Az 1848:XX. törvénycikk áldásaiban zsidó vallású polgártársaimnak is kell részesülniök s hogy ez elérhető legyen, sürgős szükségességnek tartom, hogy az a törekvés, mely a zsidó felekezetnek egyházzá szervezését célozza, mielőbb megvalósuljon. A szervezés módját illetően két irány áll szemben. Az egyik azt kívánja, hogy az ortodox és neológ zsidóság egy szervezetben egyesüljön, a másik abban keresi a megoldást, hogy mindegyik külön-külön szervezetet nyerjen. Az én nézetem az, hogy az egy arconcsba beleróltetett zsidóságra végzetes következményekkel járna az egyesítés, mert belől, magában a szervezetben visszavonásra, gyűlölködésre, torzalkodásra adna okot. A megoldás utját megmutatta a két protestáns egyház, amelyek külön-külön vannak szervezve, de közös delegációt küldenek ki, amelynek az a hivatása, hogy a mindkét szervezetet közösen illető ügyekben az állammal tárgyaljon.

(Kritika a pártokról.)

Politikai párthoz nincsen szándékomban csatlakozni. Ha a szeretet és békeesség programját akarom szolgálni, nem tartanám helyesnek magamat pártfegyelem nyügébe adni, amely a küzdelmek hevében esetleg éppen a leglángolóbb szenvedély mértéke szerint késztenne haladni. *Politikai eszményem és multam a függetlenségi párt felé vonzana. De ez a párt koalíciókorabeli összetételében is olyan hamis valutájú apró-pénzekre váltotta fel a függetlenségi eszme szent kincseit, hatalmi mohóságában olyan visszataszító ugrásokat csinált a bársonyszékek felé, a gyakorlati érvényesülés kedvéért az elvek rovására olyan engedményeket tett, mostani programvadásában olyan határozatlanságnak és megbízhatatlanságnak adja felét; olyan ellentétes politikai vidékekről eredő patakoknak lett a gyűjtő medencéje, hogy benne sem a szentesítés nagy elvek tiszta kultuszát, sem a gyakorlati politika bölcsességét nem tudom felfedezni.*

A legújabb 48-as pártnek pedig az a hibája, hogy 49-es. Van tehát egy 48-as párt, a *Károlyi-féle*, amelyik a fokozatosság politikájával 67-es és van egy másik, a *Nagy György-féle*, amelyik a királyság ellenes politikájával 49-es. Csak olyan nincs, amelynek lenni kellene, amelyik elveinek, céljának, eszközeinek tisztaságában is, magaviseletének méltóságában is a nagy időkhöz és nagy elődökhöz alkalmazza magát.

A függetlenségi párt testvére, szállás-és tanácsadója a néppárt, a vallási kizárólagosság, a felekezeti különbségtétel gyűlölködő politikájával, azzal, hogy a hit szent tüzet politikai gyújtogatás alantas eszközévé szentesíteleníti, lehetetlenné teszi, hogy a hiozzá csatlakozásra csak a legkisebb haillandóság is ébredhetne abban, aki békeességre vágyik, akinek utját a szeretet csillaga jelölte ki és aki tiszteli, becsüli polgártársait felekezeti különbség nélkül.

Az Andrássy-féle alakulást nem tartom egyébként, mint jóhiszemű emberek fogdosásának olyan célra, amivel maga a vezér sincs egészen tisztában azon az egy ponton kívül, hogy az új alakulásnak ő lenne a miniszterelnöke.

Az uralkodó párt közjogi politikájának őszinteségével, a parlamenti rend helyreállításával, az alkotó munka vezérgondolatával, a nemzeti tekintély fentartásával, vezérének kortársait messze felül haladó nagyságával minden tárgyilagosan gondolkozó embernek imponál. De liberálizmusa és demokráciája egyes alkotó tagjainál könnyen sebezhető pontot mutat, amit csak a vezér önfeláldozó hazafisága, tiszta jelleme, vaskeze, lángesze képes csak ideig-óráig befedni, védeni.

(Demokrácia és liberálizmus.)

Demokrácia és liberálizmus: ez adja az én politikai hitvallásom tartalmát áteszményítve a magyar nemzeti eszme tisztaságával. Demokrácia, vagyis népuralom, amelynek tágas, áldott mezejére Kossuth Lajos vezette be az alkotmányos Magyarországot. Demokrácia vagyis olyan állami és társadalmi berendezkedés, amelynek intézményeiben és életében a nép akarata érvényesül, a nép java, jóléte, boldogsága a cél. A nép erejében áll a nemzet ereje. A nép jólétében áll az állam hatalma és a korona dicsősége. Liberálizmus vagyis szabadelvűség, amely nem tesz különbséget az emberek között a szerint, hogy kinek milyen a születte, milyen nagy a vagvona, mi a foglalkozása, mi a vallása, hanem mindenkít a becsületes munka mértékével mér meg, és a becsületes munka szerint becsül. A tehetség és munka lépcsőjén szabad utat nyit minden polgárnak a legmagasabb helyekig. Elöttem a földműves és iparos tisztés munkában megkergesedett tenyere, a kereskedő figyelő szeme, fáradozó lábai a megbecsülésnek éppen olyan magaslatán állanak, mint a tudós tudománya, lángesze, vagy a kormányzó hatalma.

A gyáváknak és a hazudozóknak.)

Mielőtt programbeszédemet befejezném, *a névtelen levelek és cikkek gyáváinak, az újságok és deszkák izetlenkedőinek, hazudozóinak és rágalmozóinak röviden azt ízenem, hogy fegyvereikkel nem élek.* Nekik hagyom. Mert én csak olyan fegyvert használok, amit ha harc után akár a legyőzetés szegletébe, akár a győzelem magas polcára helyezek, tiszta marad utána a kezem.

Tisztelt Polgártársak! Akinek az én politikám kell, kell azzal a szeretettel együtt, amelynek szolgálatában eleget szenvedtem és szenvedek embertársaimért, akinek kell az őszinteség, nyíltság, egyenesség, igazság, komolyság és becsület, azt kérem, hogy adja reám a szavazatát. Nem nekem szolgál vele, mert én nekem a képviselőség csak újabb terhert, küzdelmet és bántalmakat jelent, hanem szolgál annak a célnak, mely is a népuralom és szabadelvűség oszlopain nyugvó, a lelkiismereti és alkotmányos szabadság szárnyain emelkedő, a szent korona erejével európai hatalommá dicsőült magyar nemzeti állam. — Ezért fogok küzdeni gyenge erővel, de nagy buzgósággal. Ennek hűséges szolgálatával igyekszem meghálálni, hogy ha a nevenemmel jegyzett zászlót győzelemre viszik.

A többi szónok.

A helyeslés, az együttérzés lelkes megnyilatkozása kísérte és percekig tartó taps és éljenzés követte a programbeszédet, amely után De gen feld József gróf szólt. Azért jelent meg a választók között, azért emelt szót, mert ennek a választásnak egyházi vonatkozásai vannak nemcsak a jelölt személye, de programja miatt is. A törvényhozás hozzáfogott amaz ügyek tárgyalásához, amelyek Magyarország minden egyházának viszonyait szabályozzák és így szükséges, hogy egyházi férfiak a törvényhozáshoz hozzájáruljanak ehez. Ez Baltazar Dezső

Augusztus 2-án és a következő napokon a „Széchenyi”-kávéházban, szép idő esetén az udvaron ::

nagy Cabaré-előadás.

BELEPTI DIJ NINCS!
Becses pártfogást kérnek:
Arányi Testvérek, igazgatók.

förlépésének indoka. Ma a felekezeti ügyekben középkori állapotok vannak, szélsőségek állanak egymással szemben, szükséges tehát, hogy rend teremtsék. Az állam által leendő segélyezésben éppen úgy, mint a közjogi helyzet rendezésében egyenlőséget kíván, mert az a meggyőződése, hogy nemcsak egyes felekezeteknek, de az egész hazának is érdeke az, hogy meglegyen a felekezetek közt az egyenlőség és a viszonyosság. Nem foglalkozik politikával, nem bolygatja azt, csak mint mementóra hívja föl a választókerület figyelmét arra a körülményre, hogy a felekezeti egyenlőség diadala lesz, ha a küzdelem eredményeképpen a kerület népe ezt a lelkes kiáltást hallathatja:

— Éljen Baltazár Dezső dr., a nyírbátori kerület országgyűlési képviselője.

A tömeg átvette az éljont és sokáig éljenezte, tapsolta Baltazár Dezsőt újra és újra.

Petzko Ernő dr. debreceni tanár mondott ezután lelkes beszédet a választókhoz, rámutatva arra, hogy milyen óriási nyeresége lesz Baltazár Dezsőnek a kerületnek, az egyháznak és a hazának.

Freund Jenő dr. debreceni ügyvéd szólalt föl. Azokat a rágalmazókat állította pellengérré, akik százszor elárulták a függetlenségi politikát és most mégis függetlenségi álarccal és Baltazár felé röpitett mérgezett nyilakkal akarnak befurakodni a választók kegyeibe.

F. Vargha Lajos nagyrabéi lelkész, Gulyás István debreceni főiskolai tanár, Békéssy Béla tanár intéztek még lelkesítő, buzdító beszédet a tömeghez, amely újból és újból nagy szeretettel nyilatkozott meg Baltazár Dezső dr. mellett folyton éljenezve őt.

Siposs Imre földbirtokos ezután újból kitartásra és tömörülésre hívta fel a választókat, majd berekesztette a nagygyűlést. — Az óriási közönség egy ideig még együtt maradt, elénekelt a Szózatot, majd a Kossuthnóta dallamára írott Baltazár-korteszalokat énekelve s folytonosan éltetve a nagyevü képviselőjelöltet, rendben szétoszlott.

A nagygyűlés végeztével a püspök kíséretével Szántó Lajos lelkész lakására ment. Amikor a városháza elé ért a püspök, bájos jelenet játszódott le. A nők a földszinti és emeleti ablakokból valóságos virágessóval fogadták.

Az ünnepi lakoma.

Este fél nyolc órakor volt a banket a püspök tiszteletére a nagyvendéglő nagytermében, ahol 300 főnyi vendégsereg ünnepelte a készülő diadal hőstét Baltazár Dezső drt.

A banketen, amely mindvégig a leglelkesebb hangulatban folyt le, az első tószót Szabó Lajos lelkész mondta, a püspököt mint tudóst, bölcsőt, gondolkodót, a sziv emberét köszöntvén föl.

F. Vargha Lajos nagyrabéi lelkész a választáson szereplőkkel kapcsolatos poemákat olvasott föl viharos tetszés mellett.

Békéssy Béla óriási hatással méltatta tószójában a püspök jelöltségét és többek közt azt mondta, hogy ez nem politikai harc, hanem a Baltazár harca az Apponyiak ellen, a világosságá és a sötétség ellen.

Baltazár Dezső dr. nagy, végtelen szeretetére hivatkozva minden embertársára iránt, a választókra mondott felköszöntőt.

Freund Jenő dr. a választókat éltette s fejtegette, kit kapnak Baltazárban.

Márk Endre fölhívta a jelenvoltakat; terjesszék a világosságot. Könnyű munka lesz ez, mert csak Baltazár Dezső nevét kell említeni.

A nyírbátori orthodox vallású izraeliták rabbija éltette ezután Baltazárt gyönyörű stílusú beszédben. A zsidók egész lélekkel helyeslik az ő programját, mert amely a nagy Magyarországot alapozza meg.

Beszélték még Gulyás István tanár és még többen.

A banket 11 órakor ért véget, amikor a vendégek visszautaztak Debrecenbe.

Közeledés a béke felé

Létre jött a román-bolgár béke.

Bukarest, augusztus 3. (Román távirati iroda.) Ma délelőtt a bolgár és román békedelegátusok Majorescu miniszterelnök elnöklésével tanácskozássra gyűltek egybe. A tanácskozás délig tartott. Mindkét fél megegyezésre jutott a július 21-iki román jegyzékben forruló három pont tekintetében. Az új határterület egyelőre a katonai delegátusok aláírásával tették jogerőssé; a részleteket szerződésben fogják megállapítani. A román iskolák és templomok ügyében a pétervári konferencián ajánlott megoldást fogadták el. Ezenkívül Bulgária elvállalta az új kötelezettséget, hogy a ruszcsuki és sumlai erődöket lebontja és nem állít azokon a vidékeken erődöket. Az új határ Balcsik alatt kezdődik, majd Dobrics felé húzódik és Turtukájától nyugatra végződik Turski-Smil helység közelében. A hétfőn délután négy órára egybehívott teljes ülést már délelőtt tartják meg, hogy a fegyverszünet letelte előtt meg lehessen kezdeni a tárgyalásokat.

Köln, augusztus 4. A Kölnische Zeitung jelenti Bukarestből: Mára várják, hogy Koanda és Ficev tábornokok aláírják az új Dobrudza-határról szóló katonai jegyzőkönyvet. Ha ez megtörténik, akkor a bolgár-román konfliktusnak vége és a két állam békéjének semmi sem áll útjában.

Meghosszabbították a fegyverszünetet.

Bukarest, augusztus 4. A békekövetek ma Majorescu miniszterelnök indítványára a fegyverszünetet három nappal meghosszabbították.

Drinápolyért kényszerítő rendszabály.

Páris, augusztus 4. A Temps jelenti Pétervárról: Ausztria és Magyarország meg Oroszország között eszmecsere folyt, hogy a két állam magatartására vonatkozóan egyezzenek meg a Balkán-államokat illető megállapodás előkészítése alkalmából. Románia nem hajlandó Európa csendőre lenni és a törököket Drinápolyból kiűzni. Komolyan beszélnek a balkán-hadsereg létesítéséről Romániával az élén, vagy bolgár-román hadseregről. Ausztria és Magyarország meg Oroszország a török határ más pontján fognak akciót indítani. Szó van arról is, hogy Csataldzsában orosz csapatokat szállítanak partra.

— **Bizalom a kormányban.** Désről táviratozzák: Szolnok-Doboka vármegye törvényhatósági bizottsága ma tartott közgyűlésén 178 szavazattal 16 ellenében a kormányban és Tisza István grófnak bizalmat szavazott. Ugyancsak ma tartotta meg közgyűlését Somogyvármegye törvényhatósági bizottsága is, amely 208 szavazattal 84 ellenében a kormány bementakozó leiratát lelkesedéssel vette tudomásul s a kormányt és Tisza István gróftól bizalmáról értesítette, egyben pedig Pallavicini Ede örgróf indítványára Lukács Lászlót is üdvözölte.

— **A jegyzők fizetésrendezése.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A kormány Lukács Lászlónak a jegyzők államosítására vonatkozó tervét elejtette s így az lekerülvén egyelőre a közigazgatási reformok programjáról, a jegyzők fizetésrendezését külön törvényben intézik el.

— **Egy új munkapárt a vidéken.** Szolnokról táviratozzák: Jásznagykunszolnok megye munkapártja ma rendkívül nagy érdeklődés mellett tartotta meg alakuló közgyűlését, amelyen a tisztikar megválasztása után üdvözölte Tisza István gróftól és Khuen-Héderváry Károly gróftól.

A házi orvos bűne

Egy uriaszony tragédiája

A szatmári törvényszék vizsgálóbírója, Morvay Károly dr. előtt megjelent egy fekete ruhába öltözött fiatal uriaszony, egy szatmármegyei tanítónak a felesége és azzal kereste a vizsgálóbíró, hogy föl akarja magát jelenteni, mert rettenetes bűn nyomia a lelkét: a járási körorvos segítségével megölte öthónapos méhmagzatát, azután a gyermeket az orvos összevagdalta s az ő, valamint férje segítségével elégette.

A vizsgálóbíró eleinte eszelősnek nézte az asszonyt és jóakaratan figyelmeztette vallomásának esetleges következményeire. Az asszony, mint utóbb kiderült, teljesen épelméjű, azonban bosszúérzetében, hogy élete és család boldogsága megrontóit, — házi orvosát az igazságszolgáltatásnak sújtó kezére adhassa — kész volt magát is följelenteni és a következő borzalmas vallomást mondotta jegyzőkönyvbe a vizsgálóbíró előtt:

— N. vallaji tanítónak vagyok a felesége. A múlt év tavaszán községünkbe költözött körorvosi minőségben Koszorús István dr. körülbelül 55 éves, nős orvos. Csakhamar megismerkedtem a falu legintelligensebb elemeivel és férjemmel rövidesen benső barátságot folytatott. E hónap közepén lesz egy éve, megbetegedtem és Koszorúst magamhoz hívtam. Nagybeteg lévén, mindennap meglátogattam. — napokon át lábban fekiüdtem. Mikor már lábadozó lettem, egy alkalommal, férjem távolléte alatt a doktor ur feltűnően udvarolni kezdett nekem s többek között azt mondotta, hogy a multkor, amikor nagy lázom volt, a kedvesévé tett. Ezután még többször meglátogattam és követelte, hogy szeretője legyek. — Ha ez nem lesz így, földulja családi életemet — és férjemmel a bolondok házába zárat. — Félttem a fenyegetéstől és szeretője lettem az orvosnak. Nem egyszer gondoltam, hogy megvallok mindent a férjemnek, azonban állandóan visszatartott a rettegés — hátha a férjem nekem nem hisz és valóban úgy lesz a dolog, ahogy az orvos mondta. Többször azt az ajánlatot tette, hogy szökjünk meg s nagyon jó dolgom lesz velem, ha elmegyünk valamelyik fürdőre, ahol ő fürdőorvosi rendelőt nyit.

— Időközben a faluban rebeszgetni kezdtek és a férjem fülebe jutott, hogy ha ő nincs otthon, az orvos mindig nálunk van. — Férjem kérdőre vonta Koszorúst, ez azonban bebeszélte neki, hogy beteg vagyok s azért jön hozzám. Majd másállapotba jutottam. Elmondtam az orvosnak, aki ezt mondta:

— Nem baj, majd segítünk rajta. . .
— Megölte öthónapos magzatomat, majd megoperált. — Szegény jó férjem — folytatta az asszony rettenetes vallomását — mitsem sejtve, segédkezett neki, mert az orvos azt mondotta, hogy ha ezt nem teszi meg, én elpusztulok. Az operáció sikerült, a gyermeket felvagdosta és a kenyérsütő kemencénkben nagy tüzet rakatott és abban elégette. Bűnhődni akarok, vizsgálóbíró ur. — mondotta az asszony — mert nincs nyugalom. Férjem mindent tud, de ő megbocsátott nekem. Állítsanak bírám elé, de azt akarom, hogy nyugalom és boldogságom pusztítója is kapja meg méltó büntetését.

Eddig tartott a rémes vallomás. Az undorító esetet nagy titokban nem lehetett soká tartani. A falu lakosai is csakhamar megtudták és zugolódni kezdtek az orvos ellen, aki több levelet kapott, hogy mielőbb hagyja el Vallaj községet, mert agyonverik.

Az orvos meg is fogadta a névtelen tanácsos levelét és szabadságra ment. — Tegnap azonban kora reggel visszatért a községbe. — Mikor a falubeliek ezt megtudták, megizenték neki, hogy ha éjjelre is a községben marad: reágyújtják a házat. Estefelé közel ötszáz főnyi néptömeg vette körül az orvosi lakást és öktelen szidalmak között követelték, hogy

Koszorús csendőrokdályozták szorús dr. elhagyta. A viz megindító

Bal
Ön

Negy
egy

Dus a
Önkéntes
berri pály
szágában
lálesetről
szint bal
Munkatár

Big
saságkedv
szivesen
barátai k
ban távo
lőből. Utj
még egy
„Otthon”
ital hatás
lensülőz
zás. Negy
majd a D
Lajos pék
után nyit
látta a ke
nosné má
alatt.

Neve
házból fr
műhelyb
ban heve
hirt adott
ternek, ak
közölte az
orvos is
megállap
ömlés ál
hatóság, l
találtatott
kelti, hog
előre buk

Hozzá
sültek a
hulla elsz

Hajdu
szenvetet
szerelmi b
gyilkosság
gyengéd
való gazd
neki a sz
akart. Ugy
dékkal a l
lett s tegr
mérgezte
böszörmér
elhalálozo

Ugyan
éves mind
házban sz
ternél. T
tára felak

A neg
napszamos
rendázatár
szédült, ké
telenül sz
gel itt me

Gyap
Gyap
Gyap

Koszorus dr. hagyja el a községet. Jöttek a csendőrök, akik nagy erőfeszítéssel megakadályozták az orvos meglincsését. Végre Koszorus dr. a csendőrök oltalma alatt a falut elhagyta.

A vizsgálóbíró a nyomozást az ügyben megindította.

Balesetek, öngyilkosságok

Négy haláleset egy napon

Dus aratása volt mai napon a halálnak. Önkéntesek és életszeretők hagyták itt emberi pályájukat, hogy a mozdulatlanság országában találjanak megnyugvást. Négy halálesetről kapunk jelentést, melyekben részint baleset, részint öngyilkosság történt. Munkatársunk jelentése ezekben következő:

Halál borközi állapotban.

Bigonió János debreceni magánzó társaságkedvelő, vigmodoru ember volt, aki szívesen elődözött jószó mellett. Vasárnap is barátai körében tanyázott s a hainali órákban távozott az „Angol Királynő” vendéglőből. Utja a Sas-utcán vitte keresztül, ahol még egy feketére betért Rosenberg Simon „Otthon”-kávéházába. Természetesen az ital hatása erősen látszott rajta s ennek elensúlyozása végett volt szükséges a stációzás. Negyedóránál időzhetett a kávéházban, majd a Dégenfeld-tér felé vett utját. Pallagi Lajos péksegéd a 2. számú ház kapuját 4 óra után nyitotta ki, akkor azonban hírét sem látta a kedélyes vendégnek, akit Erdős Jánosné már öt óra tájt holtan talált a kapu alatt.

Nevezett ugyanis a Dégenfeld-tér 2. sz. házból friss süteményt akart vásárolni a pékműhelyből, mikor a kapuban egy vértócsában heverő emberbe ütközött. Nyomban hírt adott a dologról Bakó István házimesternek, aki a 21. és 66. számú rendőrökkel közölte az esetet. Varga Emil dr. hatósági orvos is kiszállott az eset színhelyére, aki megállapította, hogy Bigonió János agyvér-ömlés áldozata lett. Egyben konstataulta a hatóság, hogy a hulla arccal, előre hajolva találtatott vértócsában, ami azt a benyomást kelti, hogy az illető boros állapotban fejfelé előre bukott s orrát is beüthette.

Hozzá tartozói reggel hét órakor értesültek a szomorú esetről s intézkedtek a hulla elszállítására iránt.

Szerelem, életuntóság baleset.

Hajduböszörményben ma reggelre kiszünetelt egy viruló fiatal hajadon, aki szerelmi bánat miatt határozta el magát öngyilkosságra. Dóka Margit 18 éves leány gyengéd vonalommal viseltetett egy odaváló gazdalegényhez, aki hónapok óta tette neki a szépet. De nyilatkozni sehogyan sem akart. Ugy látszik, nem is volt komoly szándékkal a leány iránt. Aki emiatt buskomorrá lett s tegnap éjjel bánatában sósavval megmérgezte magát. Haldokolva szállították a böszörményi kórházba, ahol mai délelőtt elhalálozott.

Ugyancsak öngyilkos lett Gőz Lajos 62 éves mindenes, aki a Vendég-utca 22. számú házban szolgált Balla István hentesmesternél. Tegnap éjjel az istálló gerendázata felakasztotta magát Halva találták.

A negyedik halott Szabó Lajos 70 éves napszámos, aki Sárándon egy ácsmunka gerendázatán dolgozott. A munka közben megsédült, két méter magasból lezuhant s életlenül szállították a kórházba. Ma reggel itt meghalt.

A főispán gyásza

Domahidai Domahidy Istvánné halála

Mélységes gyász érte tegnap Domahidy Elemér főispánt és vele Szatmárvármegyei urfalvi családjainak legnagyobb részét. Hosszas betegeskedés után tegnap elhunyt domahidai Domahidy Istvánné kriesfalusi és darvai Darvai Szeréna urasszony, Domahidy Elemér főispán édesanyja, Domahidy István szatmárvármegyei földbirtokos, volt országgyűlési képviselő, a szatmárvármegyei nemzeti munkapárt elnökének felesége.

Az elhunyt urinő 72 éves volt. — Már hosszabb ideje gyöngéledett, legutóbb leányánál, Csaba Adorján szatmárvármegyei főispán feleségénél feküdt Nagykárolyban, ahol nagy szeretettel és gondossággal ápolták. — Minden meleg gondossággal sem lehetett azonban új erőt adni az elgyengült testnek s az ősz urasszony tegnap délben meghalt.

Domahidy Istvánné példaképe volt a régi magyar urasszonyoknak. Ezért is, jó szívéért is mindenütt végtelen szeretettel vették körül, nemcsak családjában, ahol imádták, hanem mindenki, aki csak egyszer is látta az agg matronát. A falusi nép őrangyalaként tisztelte és nemes szíve, e nemes szív sugallta cselekedetei méltán feléje fordítottak minden szeretetet, tiszteletet, becsülést. Annál nagyobb, fájdalmasabb most a veszteség, amely a családot és azokat a szegényeket s egész környezetét érte az ő elhunytával.

A mai végtisztességen, amelynél a nagykárolyi és kismajtényi református lelkészek mondtak imát, fájdalom-sújtottan jelentek meg férjén, Domahidy Istvánon, gyermekein, Csaba Adorjánán és Domahidy Eleméren s ezek családján kívül a rokonság. Ott voltak a Domahidy-család, a Jékey-, Kende-, Kölesey-, Péchy-, Uffalussy-családok.

A temetés délután négy órakor volt a nagykárolyi vármegyei házától. — A koporsót rengeteg koszoru borította, megnyilatkozásul annak a nagy szeretetnek és tiszteletnek, amelyben az elhunyt urinő állott. Ott voltak a temetésen Debrecen város tanácsa képviselőiben Magoss György dr. főügyész, Szabó Kálmán, Csóka Samu tb. főjegyzők, Medgyaszay Miklós tanácsnok, Szabó Elek tb. tanácsnok, Hajdúvármegye részéről Czeglédy Mihály dr. főügyész, Losonczy Álmos dr. főorvos. Ugy a város, mint a vármegye képviselői koszorút helyeztek a ravatalra.

A gyászszertartás után gyászkoecin szállították el a koporsót Angyalosra, hol holnap délután négy órakor helyezik el a családi síroltba.

12.- K Egységár.

"CITY CIPŐK"

PIACZ-UTCZA 40.

Egységár 16.- K

HIREK

*

— **Olchváry Zoltán — kuriai bíró.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a király Olchváry Zoltán debreceni ítélőtáblai bírót a Kuriához számfeletti bíróvá nevezte ki. Olchváry Zoltán igen képzett, nagytudású bírója volt a debreceni táblának, amelynek polgári tanácsában értékes munkálkodást fejtett ki. Kuriai bíróvá történt kinevezését, mint egy érdemes munka jutalmát, örömmel fogadta a debreceni jogász-társadalom.

— **Lelkészválasztás Monostorpályiban.** Szegény monostorpályiaknak rossz híre kerekedett mostanában a jegyzői lakás céljára venni akart ház ügye miatt. Pedig hogy ennek a derék falunak majdnem tisztán kálvinista népe mennyire nem civakodó természetű, azt gyönyörűen bebizonyította a legutóbbi vasárnap megtartott lelkészválasztás, amelyen teljes egyetértéssel, közfelkiáltással választották a 48 éven át ott apostolkodott Kun László utódjává Varga Csongor püspökladányi segédlelkészt. Varga Csongor a debreceni főiskolának volt kitűnő növendéke, jeles egyházi szónok, mint káplán pedig a magyar kálvinista papok mintaképe: Kiss Ferenc mellett dolgozott, ahol ugy az egyháziigazgatás, mint a lelki gondozás terén a legkitűnőbb iskolában volt s nagyevű főnökének a legteljesebb elismerését nyerte meg. Csak gratulálni lehet a monostorpályiaknak, ugy a szép egyetértéshez, mint a kitűnő fiatal lelkészhez.

— **A nagyváradi honvédek nem jön Debrecenbe.** Tudvalevően a nagyváradi honvédekart meghívták Debrecenbe. A debreceni 3. honvédegyalozred parancsnokságától átiratot intéztek Nagyváradra, vajjon hajlandó volna-e a zenekar ketté osztva két helyen hangversenyezni. Frycsaj karmester kijelentette, hogy semmi esetre sem kívánja a zenekarat megosztani, mert ezáltal az orchester presztizsét veszélyeztetné. Különben is csak oly feltétellel jöhetne létre a szerződés, ha a város közönsége évi 60 ezer koronát biztosítana a zenekar fenntartásához. Erre pedig tudomásunk szerint a városi tanács nem hajlandó. Így a zenekar sem jön Debrecenbe.

— **Ujabb szerb katonaszökevény Debrecenben.** Ma reggel, egy zimonyi határrendőrség által kiállított bizonyítvánnyal felszerelve beállított a debreceni rendőrséghez Milánovics Ljuborác szerb péksegéd, aki Stenjevca szerb katonai állomásról szökött meg, ahol a 15. gyalogezrednél szolgált. A rendőrségi menhelyen helyezték el és az idegen honosok nyilvántartásába vették.

— **Katonai áthelyezés.** A honvédelmi miniszter Kellner József cs. és kir. 25. gyalogezredbeli főhadnagyot a m. kir. debreceni állami méntelep katonai osztagához helyezte át.

— **Páris titka.** Az egész városban erről a csodás beállítású filmről beszélnek, melyet az Uránus (Korona-passage) színház mutat be ma kedden és holnap, szerdán este 8 és 10 órai kezdettel. A „Páris titka” a régi párisi bűnös életet tárja elénk a maga valóságában, megkapó realizmussal. A darab meséje a 8 felvonáson át mindvégig lebilincselő s fokozódott érdeklődéssel kíséri a szemlélő. A „Páris titka” című, csodásan szép kinemaalkotásra felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **A legfinomabb női kézi-táskák,** pénzszivar- és cigaretta-tárcák, bőröndök, utikosarak és teljes uti felszerelések olcsó szabott árak mellett kaphatók **Mentze Henrik** újdonságok áruházában, Piac-utca 38. sz., a Hungária-kávéházzal szemben.

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott árak mellett szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
 posztókereskedőnél, Debreczen, Kossuth-u. 1.
 (Első takarékpénztár palotájában.)

— Az angol kormány orvosi kiküldöttje Pöstyén-fürdőn. Professor Sir Thomas Oliver, az angol kormány munkás-egészségügyi tanácsadója, hivatalos kiküldetésben Pöstyénbe érkezett. A nagyhirű tudós Pöstyén forrásait és szociális berendezéseit, elsősorban a 300 ágyra berendezett pöstyéni Munkáskórházat tanulmányozza. Sir Oliver speciálta az Angliában igen elterjedt fémmegezés gyógyításában, mely téren Pöstyénnek nagy jövőt jósol. Pöstyénből sorra felkeresi a környékbeli iparvállalatokat egészségügyi berendezéseik megtekintése céljából. A tudós professzort a nagy magyarbarát publicista, W. H. Shrubsole, tette figyelmesre Pöstyénre, ahová őt el is kísértte.

— Meglincselte asszonyszöktető cigány. Hajduböszörményből jelentik nekünk: Rostás Ferenc, a hírhedt debreceni lóköltő 1911. évben szabadult a börtönből, hol több évet ült. Haza kerülve, a családi tanács elhatározta, hogy megházasítja. E célból felkerekedtek s meg sem álltak Hajduböszörményig, ahonnan december 24-én megszöktették a cigánysor legszebb „rúzsáfiát”, Nagy János feleségét. Ugy látszik azonban, hogy az asszony nem érezte magát boldogabbnak Debrecenben, mint Böszörményben. Kapta magát s egy szép napon visszazöktött régi urához. Am Rostás István is meghazudtolta volna magát, ha annyiban hagyja a rajta esett csufaságot. Elhatározta, hogy visszalopja az asszonyt. E célból ma délben ki is utazott Böszörménybe, ahol a Kaszárnyagödörökben bujt meg s leste, mikor jár arra a szép Fanny. Nem számolt azonban ellenfeleivel, a böszörményi cigányokkal, akik halálos ellenfelei lettek a szöktetés óta. — Ezek észrevették a bujkálót, értesítették az egész telepet s főleg az asszonyok lettek harciasak. Dorongókat, karókat kaptak s úgy összeverték Rostást, hogy a feje őt helyen is betört. A böszörményi kórházban kötötték be, majd karhatalommal szállították a vasuti állomáshoz, nehogy újra megtámadja a böszörményi cigányság.

— Negyedszázados jubileum. Meglepően impozáns és szép társaság gyűlt egybe szombaton este a Dréher-féle virágteremben, amikor a máv. szertár tisztikara, valamint a résztvevő műhelyi, üzletvezetőségi, osztálymérnökségi és több rokon hivataloktól megjelent tisztviselők ünnepelték egyik érdekben gazdag kartársuk, Szilágyi Károly hivatalnok huszonöt éves szolgálati jubileumát. A résztvevők zajos ovációitól visszhangzó téremben mindvégig tartó derült és lelkes hangulatot csak emelte íj. Rác Károly zenekarának élvezetes játéka. A társaság a késő éjszakai órákig maradt együttl.

— A vásártéri Uránus nyári-színház mai műsora. A bíróság előtt, rendkívül kacagató bohózat I felvonásban. Az álvőlegény, bohózat I felvonásban. Magánszámokkal fellépnek: Schott Rózsi, Szegedi Manó, Zobel Elza, Kassai Károly, L. Farkas Pál és Márkus József. Mozgóképek: A kaukázus szépségei, színes természeti felvétel. A szerelmesek ravaszága, vigiáték. Drótoznifoltozni, humoros jelenet. Három óras előadás, olesó helyárrakkal. Előadás kezdete fél 9 órakor.

— Női gyász ruhakelmék, fátyolok, kendők legolcsóbban Szabó Lajos fiainál.

— Az ügyvédi kamarából. A debreceni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Helfersohn József dr. ügyvédet Debrecen székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette, Boczkó István tiszaföldvári és Mandel Zoltán dr. szolnoki ügyvédet a kamara kerületéből törölték elköltözésük folytán a névjegyzékből törölte, végül Hrabovszky Guido dr. kisvárdai ügyvédet elhalálása folytán a névjegyzékből törölte és irodája részére gondnokká György Ferenc dr. kisvárdai ügyvédet rendelte ki.

— Fajborok palackozva literenként kaphatók Szabó Lajos fiai cégnél.

— „Muki” a világ legjobb légyölője, darabja 10 fillér Mentze Henrik uidonságok áruházában.

„Kufeke”

Tápláló, könnyen emészthető táp- és erősítő szer minden koru betegek, gyengék, lábadozók számára. Kellemes ízű és különféle módon kényelmesen készíthető el. Kérjük gyógyszárakban, drogériákban vagy egyenesen az R. KÜFEKE cégtől, Wien, III., a „KÜFEKE”-szakácskönyvet, mely 107 jól bevált receptet tartalmaz.

— Kettészakadt gyorsvonat. Különös vasuti baleset híre érkezett tegnap Érmihályfalváról. Az első jelentések súlyos kimenetelű katasztrófáról szóltak, a rémhírek szerencsére tulzottak voltak, amelyek a valóságban lényegesen kisebb jelentőségűek. Az igaz, hogy nagy katasztrófa fenyegette az Érmihályfalvánál elhaladó gyorsvonatot, amely Debrecen felé közlekedik. Az állomás előtt ugyanis valósággal kettészakadt a vonat; a podgyászokcsit az utána következő étkező-kocsizhoz kapcsoló csavar kettészakadt a podgyászokcsiból és a széntartó és a paklikocsi messzire előre robogott a vonat többi része pedig folytonosan lassuló menettel nyílt pályán megállt. Az utasok megrémülve ugráltak le a vonatról, mert azt hitték, — hogy nagy baj van. A mozdony azután egy másik paklikocsiért be ment az érmihályfalvai állomásra, a gyorsvonat aztán baj nélkül folytatta utját Debrecen felé.

— A nevetés hizlal. Az orvosok véleménye az, hogy a nevetés hizlal. Ha ma, vagy holnap kísétélünk a vásártéri „Uránus” nyári színházba, ahol most színré kerül „A bíróság előtt” című I felvonásos bohózat, melyben Kassai Károly, L. Farkas Pál és Zobel Elza játszanak, kacaghatunk annyit, hogy meg is hizhatunk. Ugyancsak ma és a következő napokon mutatják be „Az álvőlegény” című bohózatot is.

— Gyujtogatás politikai boszúból. Berettyóújfaluban a választás napján néhány ellenzéki választó — bizonyára korteseknek a bujtogatására — azt mondta a Cziffra Kálmán dr. munkapárti képviselőjelöltet éljenek:

— Meglátjátok, fel fogjuk gyujtani a házatokat!

Senki sem vette komolyan a fenyegetést, amelyet most valóra váltottak. Berettyóújfalui tudósítónk jelenti, hogy tegnap éjjel felgyujtották Veres Imre Ferenc berettyóújfalui gazda termését. Hat kazal buza ősze hevert a mezőn és minden jel arra mutat, hogy itt gyujtogatás történt. Jezericzky Dénes berettyóújfalui főszolgabíró nyomban értesítette az ügyészséget az esetről. Erélyes nyomozás indult annak kiderítésére, hogy vajon tényleg az ellenzékiek gyujtották-e fel Veres Ferenc termését. — Veres Ferenc azt mondja, hogy nincs neki ellensége, tehát nem személyes boszu vezette a gyujtogatót. Annyi tény, hogy a választás napján megfenyegették, mert Cziffra Kálmán dr. adta le szavazatát.

— Az „Uránus” színház (Korona-paszsage) mai új műsora: 1. A kaukázus szépségei, tüneményesen szép, színes, természeti felvétel. 2. Drótozni-foltozni, humoros jelenet. 3. A szerelmesek ravaszága, kacagató jelenet. 4. Páris titka, szenzációs dráma 8 felvonásban, a régi Páris rejtelméből. Előadás kezdete pont 8 és 10 órakor. Minden kép után bemenet. Bérlet, tisztviselő, és trafik-jegyek érvényesek.

ÓRAJAVÍTÁSOK

legjobban !! legolcsóbban !! jótállással
Kurián Gyula órásnál. Debreczen, Piacz-u. 42.

Színház

* Nyárai Antal az Apollóban. A világ-hírű cabaré-művész, a magyar „Girárdi” tegnap lépett fel Debrecenben először az Apolló színpadán óriási sikerrel, zsufolt ház előtt. Tekintettel arra, hogy nagyon sokan nem jutottak tegnap jegyhez, kérjük a közönséget szíveskedjenek jegyeket nappal előjegyeztetni, vagy kiváltani. Telefon 762. Ma utoljára lép föl Nyárai remek műsorral.

* Ma utoljára lép föl Nyárai Antal a cabaré király az Apollóban! Jegyeket jegyeztesen elő.

* Ha látni akarja Nyárait, jöjjön ma este este az Apollóba, de jegyét nappal váltsa meg.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	817 50
Oszták hitel	620 50
4 százalékos koronajáradék	81 10
Államvasút	694 —
Jelzálogbank	414 —
Himnuszárny	622 50
Halgótarjáni	748 —
Közzuti vasút	638 50

Irányszi:

Magánleszámítolási kamatláb:

Bécs 5 $\frac{1}{8}$ %, Berlin 4 $\frac{1}{4}$ % London 4 $\frac{1}{16}$ %

Budapesti gabonátőzsde.

Svete E. (Strasser és Kösig) dobr. bismányos távirati jelentése	
Baza májusra	11 45
„ júliusra	11 99
„ 1913. okt.	9 09
Rozs októberre	—
„ júliusra	8 25
Zab októberre	8 —
„ júliusra	8 —
Tengeri 1913. 6v júliusra	8 —
„ aug	7 82

Készára 5-tel drágább.

Debreceni Fűszerkiskereskedők Egyesülete. Régóta foglalkoznak azzal a gondlattal, hogy egyesületbe tömörülve hathatósan mozdítsák elő az egyesületi tagok érdekeit. A dicséretes mozgalom, amelynek élén Várray János, Mogyoróssy Győző, Gerstner Kálmán és Jóna János állottak, hosszas, kitartó mozgalom után sikerre vezetett s tegnap már megtartották a Debreceni Fűszerkiskereskedők Egyesületének alapító közgyűlését. Az alapszabályok megállapítása után egyhangulag megválasztották a tisztikar tagjait. Elnök lett: Várray János, alelnökök: Mogyoróssy Győző és Gerstner Kálmán, pénztáros: Jóna János, jegyző: Kertész Sándor, ügyész: Pécsi Sándor dr. ügyvéd. Választottak ezenkívül negyven tagú választmányt.

Ingatlanok forgalma.

Tagyi Lajos és neje Pók Zsófia veszi íj. Koncz Lajos és neje Bánvári Zsófiától vámospécsi házat 3800 koronáért.

Kovács József és neje Szoboszlai Julianna veszi Sándor Mihály és neje Király Zsuzsánától Vigkedvő Mihály-utca 43. sz. házat 22,800 koronáért.

Váradny Pál és neje Zales Eszter veszi Dihen János és neje Nagy Rózától Márton Kálmán-telepi házat 8000 koronáért.

Hidegpréselő

csavargár részére sürgősen keresztek. Ajánlatok az előbbeni szolgálati helyek megjelölésével „L. M. 8174” jellegre Jaulus és Társához (Haasenstein és Vogler) hirdetési iroda, Budapest, intézendők.

Árv

A d...
V. 3050.
tétetik, m...
Segélyz...
tőke, en...
tól számit...
szesen 14...
1913. évi...
és 1380 k...
gép és eg...
hó 7-én...
endő és...
szám a...
rói árveré...
készpénzf...
áron alul...
Meg...
azon fogl...
rehabjtási...
Debr...

NŐ

igen o...
Női Kalap

A d...
V. 2677/1...
tétetik, m...
Mihály r...
tett össze...
tőke, en...
számítan...
69 kor. 6...
március...
koronára...
gok 1913...
5 óra...
Hatvan-u...
rói árver...
készpénz...
áron alul...
Meg...
azon fog...
rehabjtási...
Deb...

re...
vál...
szá...
bén...
jeli...
!!!!

2540 - 1913. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1913 V. 3050. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Debreczeni Kölcsonös-Segélyző egyesület részére lakosoktól 1500 kor. tőke, ennek 1912. év augusztus hó 10 napjától számítandó 7% kamatai és az eddig összesen 143 kor. 46 fillér perköltőség erejéig, 1913. évi május hó 17-én bíróságilag lefoglalt és 1380 koronára becsült pénzeszköz, örökgép és egyéb ingóságok **1913. évi augusztus hó 7-én délelőtt 10 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Hunyady utca 13. szám alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1913. évi július hó 6-án.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

NŐI KALAPOK

igen olcsón, nagy választékban kaphatók a

Női Kalapgyár raktárában, Simonffy-u. 2. (V. poszt)

2622 - 1913. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1913. V. 2677/1. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Schwartz Jakab és Schwartz Mihály részére debreczeni lakosoktól a fizetett összeg betudásával, 32 K 34 K 72 fillér tőke, ennek 1912. év május hó 20. napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 69 kor. 60 fill. perköltőség erejéig 1913. évi március hó 27-én bíróságilag felülfoglalt és 1500 koronára becsült betoncsövekből álló ingóságok **1913. évi augusztus hó 5-én délután 5 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, Hatvan-u. 10. sz. a megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1913. évi július hó 9-én.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

MEZŐGAZDASÁG

részére 3 kilométer **hordozható vágány** váltókkal és kocikkal együtt - repaszállításra is alkalmas - **eladó** vagy **bérbeadó**. Kérdezők önésekk. „Olcsó 1000” jelige alatt **MOSSE RUDOLF BUDAPEST**.
!!!! !! hirdetőjébe kéretnek. !!!! !!

Mack' féle
KAISER-BORAX

Előkelő Toaletszer
Száz ezer családban használatban, Finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban á 15,30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III/1
Mindenhol kapható.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
Hajdu vármegye
szállítói

FÜRDŐRUHÁK, KALAPOK, CZIPÓK, NYÁRI PAPANOK, Dörzs törülközők

DEBRECZEN,

Kistemplom-bazár

!!! óriási választékban !!!

Mit kiabál?

hiszen mindenki tudja már, hogy a

MÁGNÁS CIPŐKRÉM

Minősége kitünő puhit, tisztít, fényesít.

Gyártja: **HERCZEG és GEIGER**
csász. és kir. udvari szállító Budapest.
KAPHATÓ MINDENÜTT.

PALMA

!! MEGÉRKEZETT !!

MOSKOVITS JÓZSEF
uri szabó divattermébe a legfinomabb angol

DIVAT SZÖVETEK

városi új bérház 26. A nagy-érdemű urak pártfogását kéri, tisztelettel:

MOSKOVITS JÓZSEF

Gyermekjáték
a ruhamosás elvégzése a

Persil

önműködő mosószerrel.

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélkül

Félórai főzés után

vakító fehér ruhát!

„PERSIL” kiméli a vásznat és a fehérenemű az útsiben való kifőzés után olyan szép lesz, mintha a napon a szabadban lett volna fehéritve.

Gyár: **Gottlieb Voith, Wien III/1.**
Kapható mindenütt.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMÁ

Utóérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyulladás, rekedtséget és gégebetegségeket megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomorgörcs és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és altesti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kitünően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbiznál, valamint az összes száj- és fogbetegségeknél, bülfűgés ellen, megszünteti a szájjal vagy gyomortól eredő bűzt. Jó hatású pánilikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelyet, orrbántót, láztól eredő hólyagot, kelést, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart vagy kütést. Fülbántalmak ellen kitünő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: **Thierry A. Órangel-gyógytárának Pregrada, Rohitsch mellett.**
12 kis vagy 6 dupla vagy 1 speciálüveg 5-60 korona.
Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény!

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz és megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyermekágyas okozott sebeknél kitünő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: füveg, száika, por, serét, tülke stb. kinővések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körömguyulás, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknél előforduló fülfevésnél, vérkeleséknél, fülfolysátnál, valamint kipallás esetén csecsemőknél stb. stb. kitünő hatású.
2 tégely ára K 3-60 a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapestben kapható: **Török József** gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszerésztárában. Nagyban: **Thalmayer és Seitz, Kochmeister Utóda, Radanovits Testvérek** drogueriákban Budapestben kapható. Ahol nincs lerakot rendeljünk közvetlenül!

Thierry A. Órangel-gyógytárából, Pregrada, Rohitsch mellett.

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedve minden szó 10 fill. Apró hirdetések előrefizetendőek. ::

Vidékről
apróhirdetéseket legcélszerűbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén élér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegen csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

A Debreceni Független Ujság
telefon száma:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Levelzés

Jellegűs levélnek a hirdetés száma is kértetik.

Tanáró

nővéremet, — csinos, műveltebb, 23 éves, — Kinek 3000 korona évi jövedelme van, itt Debreczenbe egy hasonló állásban lévő nyugdíjkezes egyéhez vagy hivatalnokhoz, avagy állásának megfelelő úri emberhez férjhez óhajtanám adni. Leveleket „Tanáró” jelleg alatt e lap kiadóhivatala továbbítja. 474

Igen

csinos özvegy asszony úri ember barátságát óhajítja, egy kis felvidítás céljából. Leveleket „Ibis özvegy” jellegre kér a kiadóhivatalba. 463

Fiatal

szép szőke urinőnél, elegáns szoba azonnal kiadó, katonatiszt vagy más igazi úri ember részére. Czim a kiadóhivatalban megtudható. 462

Budapesten

sem tudják a scálát, hiszen nem 2 koronás, hanem 2 drb. 1.20 koronás kellett volna. Mások nagyobb figyelmet kérek. Így rájönnek. 469

Zománcz CIMENTÁBLÁK

feliratok, számok megrendelhetők Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49.

Ió

üzlet jellegű levél van a kiadóhivatalban. 475

Juliska

nincs igazad, utánna jártam a dolognak, de úgy veszem észre nem lesz abból semmi. Három nap óta gyengélkedő vagyok. Így nem akarok hozzád menni. A hét folyamán azonban okvetlen felkelek. Szeretném ha addig is írnl. Barátod. 467

Károly!

szerdán ott leszek, előbb nem lehet bizonyos ok miatt. Okvetlen várjál délután 4 órakor Margit. 468

Mindég

mondtam vigyázz, most már késő tépelődni, azt már meg nem történté tenni nem lehet. Nem is akarom. Mondjad Gyuszának is, hogy ő is jőjön veled. Így a félelemnek elejét vehetjük. Miattam ne aggódj, megtaláltam a helyes utat. Változatlanul maradok Pistád. 466

Vigyázz! Vigyázz!
Kékre festett kirakat!
Előrehaladott idény miatt nagy árleszállítás minden nyári kelmében:

1 mtr delén, kimondott jó mosó 34 f. 1 mtr madéra, 60 cm. széles 63 f. 1 mtr francia gyapjú delén 98 f. 1 méter bluzkalmé ujdonság 80 f. 1 mtr túró spárka szőnyeg 39 f. 1 mtr taft selyem 105 f. 1 mtr selyem batist, mintás 38 f. 1 mtr lüster, minden szín 30 f.

Szallagok, csipkék, kosztüm kelmék, harisnyák, ruhavásznak, zefírek, ággarmiturák, sifonok, vásznak, paplanok, maradékok mind olcsó árban

Molnár női divatruház
Kossuth- és Bathányi-u. sarok, színházzal szemben.

Kiadó

Bolt
hentesnek, mészárosnak, cipésznek stb. olcsó áron, azonnal kiadó. Miklós-utca 22. 470

Lakás

A várososhoz közeli külsőségben két szobás lakást keresek mellék-helyiségekkel és kerttel, esetleg kisebb házat vennék bérebe. Ajánlatot vagy címet tessék a kiadóhivatalban leadni. 323

Miklós-utca 21.

Egy udvari lakás 4 szoba, előszoba hozzátartozóval; ugyanott 2 szoba, előszoba hozzátartozóval; 1 irodahelyiség 1 szobával kiadó. Értekezhetni a keresztlépcsőben. 315

Különtéle

Megnyit

a „Béka áruház” Piac- és Hatvan-u. sarkán, ahol mesés olcsó árban kapható: Futószőnyeg 80 f., nagy szobaszőnyeg 10 K, ággy garnitúra 8 K, ruhaszővet 1 K, 3 réti ágymadrac 10 K, 2. sz. paplan 4-50 K. 1715

Podráz-

termemet Kossuth-utca 2. szám alá, városháza-épület helyezett át. — Möldner József. 428

VIZVEZETÉK,

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben jótállás mellett. Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítek. Házak évi jókarban tartásáért csekély díjazásért vállalom. Gyenes Antal, Miklós-utca 29. sz. Telefon 379. 34

Házi koszt

Hatvani Károlyné (Kossuth-utca 25.) kosztosokat fogad el házon kívül vagy házban. Az által hogy 3 napi előfizetést is elfogad, alkalmat akar nyújtani arra hogy mindenki meggyőződést szerezzen a koszt kiváló-ságáról. 415

Diszkozeveleket,

cimlaptervezeteket, reklámmotívumokat, hirdetések és plakátokat készít grafikus művész. Cime a kiadóhivatalban. 325

Az állomástól

a Royalig menve péntek d. u. elvezett egy fekete bőrtáska, irományokkal és sok más dologgal ami másnak ugy is érték-telen. Nagyon kértik a szives megtaláló e kiadóhivatal utján hozzá-m juttatni s kellő jutalom-ba részesül. 416

Püspökladányban a Royal-szállodában

minden időben kényelmes szobák, meleg és hideg ételkaphatók. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás. Csengő a kapunál. A n. é. utazó közönség becses pártfogását kéri: Szántó Márton, tulajdonos. 1801

Állás

Harminc éves

katholikus asszony, aki kitűnően főz s a háztartás vezetését teljesen érti, gazdasásonak ajánlkozik. Lakása Loránffy-u. 24. sz. 476

Könyvelő,

aki a főkönyvvezetés, mérlegcsinálás minden ágában kitűnő gyakorlatlal bír, pénzintézetnél vezető állást töltött be, állását változtatni óhaj-tja. Esetleg több helyen könyvvezetést is vállal. Jelenleg is minden délután szabad idő felett rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 388

Bejáró könyvelést
husz koronáért vállalom. Cim a kiadóhivatalban. 411

Alkalmazás

Üveges tannió

Blattner Józsefnél felvétetik. Csapó-utca 1. szám alatt. 1824

Mindenes

cselédet, a ki jól főzni is tud felveszek. Piac-utca 77. keresztt épület első emelet. 402

Helyben

és vidékre lapárutitót keresünk. Úgyes embernek 5-6 korona napi jövedelem. Jelentkezni lehet e lap kiadóhivatalában. 341

Kerületi képviselők.

„Erste Sliwowitz-Borowitschka-Brennerel und Likör-Fabrik Josef in Frankl Ober-Lhotta bei Wisowitz Mähren“ kerületi képviselőket keres, akik a magyar és német nyelvet birják megfelelő jutalék ellenében.

MUSTALMÁT

friss rázásut, egészséget, 100-200 wagtont készpénzfizetés mellett veszek. :: Ajánlatok német nyelven azonnal kértnek A. DOCTOR Liegnitz i./Schl.

Házmester

felvétetik Miklós-utca 21. Csakis gyermektelen házaspár ajánlkozzék. 433

Házmester kerestetik

Jelentkezhetni Piac-utca 19. szám alatt a bankban. 1842

Sírkövész

gránitban is jártas, a ki kőfaragáshoz is ért felvétetik. Czeglédi Mezőtur. 471

Fiatal

fényképész segédet, a ki a fényképezést minden ágát érti és mozgófénykép készítenést meg akarja tanulni felveszek. Ajánlatok fényképpel, fizetési igénnyel és próbamunkával, Dimény Olivér Tóváros küldendők. 472

Keresek

egy okleveles tanítónőt három gyermek mellé. Ajánlatokat fizetési igénnyel küldjék Veisz Rudolf Kovászi, Arad megye. 465

Szüts István

uri szabóüzlete, angol és hazai szövetújdonságok raktára. 1835

Hunyady-u. 13. sz. a.

Adás-vétel

SZLATNIN-VIZ

a legjobb hűgyhajító. Kapható a Deutsch-üzletekben. 13

VALÓDI

édes, nem szegedi paprikakülönlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő fűszer-, gyarmat-áru nagykereskedésében, pénzügyi-palota. Telefon 79. sz. 1755

Utazókosarak,

kézibőrdők, sport- és gyermekkoszik legolcsóbban Schwarz M. L. néli, Piac-utca 52., megveház mellett. 26

Uj! Uj! találmány Uj! Uj. Nincs többé kifakult, átizzadt, peccsés, kopott SÁRGA CÍPO bármilyen színre be lehet festeni. —

Eredeti, új szint kap. Átfestés egy pár 1 korona FALUSSY KÁROLY cipésznel, Csapó-u. 41. 187

Egy

jó karban levő gramfon eladó igen olcsón. Széchenyi-u. 11 sz. 395

Kopirkönyvek,

valódi Heller patent, a legkerekesebb gyártmány, 1000 lapos 4 60 kor, 500 lapos 2 60 koronáért kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-u. 49. 311

Uj urifodrászúplet
vezető hiánya miatt berendezéssel együtt megvehető. Simonffy-utca 5. sz. Tejjiac. 1845

Konyha- és előszoba-
berendezések készen kaphatók nagy választékban Weisz Ferenc asztalosnál, József kir. herceg-utca 7. szám. Telefon: 10-90. 1

Eladó

57 magyar hold föld, 4 hold jó termő szőlő bekerítve urilakással, tejjgazdasággal, igen közel az állomáshoz. Esetleg bérebe is adható. Lengyel József Nyiregyháza, Zöldsegtér 9. 398

Birtok

Hajduböszörményben 39 hold réti föld, 1 hold 274 négyszögöl, déli lucernas, más körülmények miatt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 393

Eladó

300 quadrát méter elsőrendű tölgyfa. Czim Szepessy Szokol Uradalom, Illye, Bihar megye 464

Bocska-kertben

7 hold szőlő, elköltözési miatt, kedvező fizetési feltételek mellett, fél hold részletekben is eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél, József kir. herceg-u. 33. 5

Hajduböszörmény

közvetlen közelében 5-10 és 17 holdas első m., nősegyű szántó föld eladó. Értekezhetni Dr. Cseh Jenő ügyvédnél Hajduböszörményben. 412

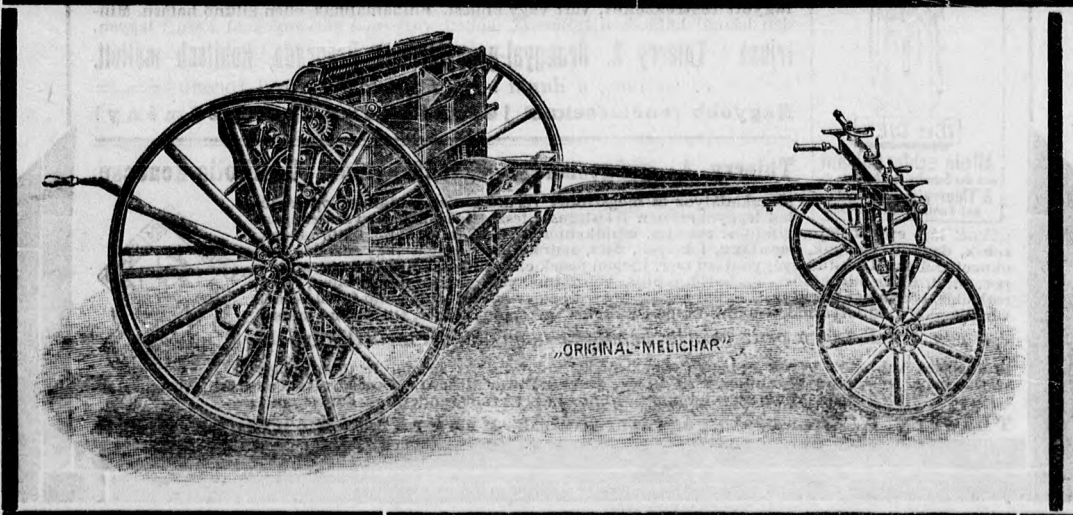
Lébszágot

lábizzadást megszüntet a Borosféle Sárkánypor. 1 adag 30 fillér. Boros Fülöp Komárom. 473

Celluloid CIMENTÁBLÁK

üggyvéd urak részére megrendelhetők kiadó hivatalunkban.

Fajnyalak és ajgalamok olcsón eladók. Tégláskert, Szepesi-u. 10. 308

A Melichar IMPERATOR kombinált VETŐGÉP, mely sorba vet és sorba trágyáz, az eredeti Melichar UNICUM-DRILL legújabb szabadalmu beállító-készülékkel, :: Bächer ACÉLEKÉK, KULTIVATOROK, hullámos TÁRCSÁS-BORONÁK, BORSAJTÓK :: kizárólagos raktára ::

Ráhmer Sándornál
Debreczen, Piac-utca 43, (a Dreher mellett).
Bächer-Melichar gépgyárak fióktelepe.